MACIEJ SZPUNAR
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2020. október 14.[1]

**C-469/19. sz. ügy**

**All in One Star Ltd**

(a Bundesgerichtshof [szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Letelepedés szabadsága – Másik tagállamban fióktelepet létesíteni kívánó korlátolt felelősségű társaság – Cégjegyzékbe történő bejegyzés – A fogadó tagállam olyan szabályozása, amely megköveteli a törzstőke összegének vagy hasonló értéknek a feltüntetését, valamint az ügyvezető bizonyos nyilatkozatait”

## I. Bevezetés

1. A Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett két kérdés a Bíróság azon ítélkezési gyakorlatába illeszkedik, amely egy adott tagállambeli társaság által fióktelep más tagállamban történő létesítésére, valamint a fogadó tagállamot a fióktelep e létesítése tekintetében megillető mérlegelési mozgástérre vonatkozik. E kérdések így különösen a Centros ítélethez[2] és az Inspire Art ítélethez[3] kapcsolódnak.

2. A Bíróság kérésének megfelelően a jelen indítványban az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés elemzésére szorítkozom. E kérdés a német jog által a más tagállambeli társaság ügyvezetője számára előírt azon kötelezettségekre vonatkozik, amelyek szerint nyilatkoznia kell arról, hogy vele szemben nem áll fenn kijelölési akadály, valamint arról, hogy e tekintetben például közjegyző felhívta a figyelmét a cégbírósággal szemben fennálló korlátlan tájékoztatási kötelezettségére. Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság azt a kérdést teszi fel, hogy ezek a kötelezettségek összhangban állnak-e az uniós joggal.

1 Eredeti nyelv: francia.

2 1999. március 9-i ítélet (C-212/97, EU:C:1999:126).

3 2003. szeptember 30-i ítélet (C-167/01, EU:C:2003:512).

## II. Jogi háttér

### *A. Az uniós jog*

3. Az (EU) 2017/1132 irányelv[4] I. címe III. fejezetének „A más tagállamban székhellyel rendelkező társaságok fióktelepeire irányadó közlési szabályok” című 2. szakaszában szereplő, „A fióktelepre vonatkozó okiratok és adatok közlése” címet viselő 29. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A fióktelepre vonatkozó okiratokat és adatokat, ha a fióktelepet egy tagállamban olyan, a II. mellékletben felsorolt társasági formák valamelyikében működő társaság alapította, amelyre egy másik tagállam jogszabályai vonatkoznak, a fióktelep helye szerinti tagállam jogszabályai alapján a 16. cikkel összhangban kell közölni.”

4. A 2017/1132 irányelv II. melléklete szerint az Egyesült Királyság tekintetében a „compan[y] incorporated with limited liability” a többek között a 29. cikk (1) bekezdésében említett társasági formák közé tartozik.

5. A 2017/1132 irányelv „Kötelezően közlendő okiratok és adatok” című 30. cikke kimondja:

„(1) A 29. cikkben meghatározott kötelező közlés kizárólag a következő okiratokra és adatokra terjed ki:

a) a fióktelep címe;

b) a fióktelep tevékenysége;

c) az a nyilvántartás, amelyben a 16. cikkben említett társasággal kapcsolatos aktát tartják, a nyilvántartási számmal együtt;

d) a társaság cégneve és társasági formája, valamint a fióktelep cégneve, amennyiben az nem egyezik meg a társaság cégnevével;

e) azoknak a személyeknek a kijelölése, hivatali ideje és személyi adatai, akik a társaság képviseletére jogosultak harmadik személyekkel szemben és bírósági eljárásokban, és

   – […]

f) – a társaság megszűnése, a felszámolók kinevezése, személyi adataik és felhatalmazásuk, valamint a felszámolás lezárása azon közlésnek megfelelően, amelyre a társaságnál a 14. cikk h), j) és k) pontjával összhangban kerül sor,

   – a csődeljárások, csődegyezségek és hasonló eljárások;

g) a 31. cikk szerinti számviteli okiratok;

h) a fióktelep megszüntetése.

[4] A társasági jog egyes vonatkozásairól szóló, 2017. június 14-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2017. L 169., 46. o.).

(2) A fióktelep helye szerinti tagállam előírhatja, hogy a 29. cikknek megfelelően közöljék a következőket:

[…]

b) a létesítő okirat és az alapszabály, amennyiben az – a 14. cikk a), b) és c) pontja értelmében – külön okirat tárgya, és ezeknek az okiratoknak a módosításai;

[…]”

## *B. A német jog*

### *1. A kereskedelmi törvénykönyv*

6. A Handelsgesetzbuch (kereskedelmi törvénykönyv, a továbbiakban: HGB) „Külföldi székhelyű tőkeegyesítő társaságok fióktelepei” című 13e. §-a a következőket írja elő:

„(1) A külföldi székhelyű […] korlátolt felelősségű társaságok fióktelepeire […] kiegészítő jelleggel a következő rendelkezéseket kell alkalmazni.

[…]

(3) […] A társaság törvényes képviselőit illetően […] a korlátolt felelősségű társaságokról szóló törvény 6. §-a (2) bekezdése második és harmadik mondatának rendelkezései megfelelően alkalmazandók a fióktelep vonatkozásában.

[…]”

7. A HGB „A külföldi székhelyű korlátolt felelősségű társaságok fióktelepei” című 13 g. §-ának (1)–(3) bekezdése kimondja:

„(1) A külföldi székhelyű korlátolt felelősségű társaságok fióktelepeire kiegészítő jelleggel a következő rendelkezéseket kell alkalmazni.

(2) A bejelentéshez a társasági szerződés hiteles másolata és – ha e szerződés nem német nyelvű – annak német nyelvű hiteles fordítása is csatolandó. A korlátolt felelősségű társaságokról szóló törvény 8. §-a (1) bekezdése 2. pontjának, valamint (3) és (4) bekezdésének rendelkezéseit alkalmazni kell. […]

(3) A fióktelep létrehozásáról szóló bejegyzés a korlátolt felelősségű társaságokról szóló törvény 10. §-ában felsorolt adatokat is tartalmazza […].”

*2. A korlátolt felelősségű társaságokról szóló törvény*

8. A Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung (a korlátolt felelősségű társaságokról szóló törvény, RGBl. 1898., 846. o., az alapeljárásban alkalmazandó változat, a továbbiakban: GmbHG) 6. §-ának (2) bekezdése szerint:

„Csak olyan természetes személy lehet a társaság ügyvezetője, aki teljes cselekvőképességgel rendelkezik. Nem lehet ügyvezető az, […]

2. akit bírósági határozattal vagy végrehajtható hatósági határozattal valamely foglalkozástól vagy foglalkozási kategóriától, kereskedelmi tevékenységtől vagy kereskedelmi tevékenységi kategóriától eltiltottak, amennyiben a társaság tevékenysége részben vagy egészben egyezik ezen eltiltás tárgyával;

3. akit [a GmbHG 6. §-a (2) bekezdése második mondata 3. pontjának a)–e) alpontjában leírt], szándékosan elkövetett egy vagy több bűncselekmény miatt elítéltek.

   A második mondat 3. pontja megfelelően alkalmazandó a második mondat 3. pontjában említettekhez hasonló bűncselekményekért külföldön történő elítélés esetén.”

9. A GmbHG „A bejelentés tartalma” című 8. §-ának (3) bekezdése kimondja:

„A bejelentésben az ügyvezetőknek nyilatkozniuk kell arról, hogy vonatkozásukban nem áll fenn a 6. § (2) bekezdése második mondatának 2. és 3. pontja, valamint harmadik mondata értelmében vett kijelölési akadály, valamint hogy felhívták a figyelmüket a bírósággal szemben fennálló korlátlan tájékoztatási kötelezettségükre. A Bundeszentralregistergesetz (a központi nyilvántartásról szóló törvény) 53. §-ának (2) bekezdése szerinti tájékoztatásra sor kerülhet írásban; e tájékoztatást megadhatja közjegyző, külföldön kinevezett közjegyző, valamely hasonló jogi tanácsadói szakma képviselője vagy konzuli tisztviselő.”

10. A GmbHG 82. §-a (1) bekezdésének 5. pontja szerint három évig terjedő szabadságvesztés-büntetéssel vagy pénzbüntetéssel büntetendő az, aki „a 8. § (3) bekezdésének első mondata […] alapján teendő nyilatkozatban korlátolt felelősségű társaság ügyvezetőjeként vagy külföldi jogi személy ügyvezetőjeként” minőségében hamis nyilatkozatokat tesz.

*3. A központi nyilvántartásról szóló törvény*

11. Az 1984. szeptember 21-i Bundeszentralregistergesetz (a központi nyilvántartásról szóló törvény, BGBl. 1985. I 195. és 1229. o., a továbbiakban: BZRG) „Elítélés feltárására vonatkozó kötelezettség” című 53. §-ának a 2017. július 29-től hatályos változata a következőként rendelkezik:

„(1) Az elítélt magát büntetlen előéletűnek vallhatja, és nem köteles feltárni az elítélése alapjául szolgáló tényállást, amennyiben az elítélést

1. erkölcsi bizonyítványban nem kell feltüntetni, vagy csak a 32. § (3) és (4) bekezdésében említett erkölcsi bizonyítványban kell feltüntetni; vagy

2. törölni kell.

(2) Amennyiben a bíróságokat vagy hatóságokat korlátlan tájékoztatáshoz való jog illeti meg, az erről tájékoztatott elítéltek velük szemben nem hivatkozhatnak az (1) bekezdés 1. pontjára alapított jogokra.”

## III. A tényállás, a Bíróság előtti eljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

12. Az All in One Star Ltd egy 2013-ban a cardiffi (Egyesült Királyság) Companies House cégjegyzékébe bejegyzett, az alapszabálya szerint Great Bookhamban (Egyesült Királyság) székhellyel rendelkező *private company limited by shares*.

13. 2014-ben az All in One Star egy fióktelep cégjegyzékbe történő bejegyzését kérte az Amtsgericht Frankfurt am Mainnál (Frankfurt am Main-i helyi bíróság, Németország) mint cégbíróságnál.

14. A cégbíróság közbenső határozatával arról tájékoztatta az All in One Start, hogy a bejegyzés nem teljesíthető amiatt, hogy először is, nem jelölték meg a törzstőke összegét, másodszor, noha a társaság ügyvezetője és egyedüli tagja kérelmében nyilatkozott ugyan arról, hogy személyében nincs olyan körülmény, amely kijelölését a GmbHG 6. §-a (2) bekezdése második mondatának 2. és 3. pontja, valamint harmadik mondata szerint kizárja, arról azonban nem nyilatkozott, hogy e tekintetben közjegyző, valamely hasonló jogi tanácsadói szakma képviselője vagy konzuli tisztviselő felhívta a figyelmét a bírósággal szemben fennálló korlátlan tájékoztatási kötelezettségére. Az All in One Star fellebbezett e határozattal szemben.

15. 2017. augusztus 8-i határozatával az Oberlandesgericht Frankfurt am Main (Frankfurt am Main-i regionális felsőbíróság, Németország) elutasította az All in One Starnak a cégbíróság e megállapításaival szemben benyújtott fellebbezését.

16. Az All in One Star ezt követően felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Bundesgerichtshofhoz (szövetségi legfelsőbb bíróság). E bíróság úgy ítéli meg, hogy az elé terjesztett jogvita kimenetele a 2017/1132 irányelv 30. cikkének és az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikknek az értelmezésétől függ.

17. A kérdést előterjesztő bíróság szerint valamely külföldi társaság fióktelepének a német cégjegyzékbe történő bejegyzését a HGB 13d. és azt követő §-ai szabályozzák. Az All in One Star *private company limited by sharesként* egy német korlátolt felelősségű társasághoz *(Gesellschaft mit beschränkter Haftung)* hasonlítható, amely folytán az e típusú társaságra alkalmazandó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni az All in One Star német fióktelepének bejegyzésére.

18. E keretek között az ilyen fióktelep bejegyzéséhez a HGB-nek a GmbHG 8. §-ának (3) bekezdésével összefüggésben értelmezett 13 g. §-a (3) bekezdése alapján az szükséges, hogy a társaság ügyvezetője bejegyzési kérelmében nyilatkozzon arról, hogy személyében nincs olyan körülmény, amely kijelölését a GmbHG 6. §-a (2) bekezdése második mondatának 2. és 3. pontja, valamint harmadik mondata szerint kizárja. Egyebekben a HGB-nek a GmbHG 8. §-ának (3) bekezdésével összefüggésben értelmezett 13 g. §-a (2) bekezdése értelmében az ügyvezetőnek arról is nyilatkoznia kell, hogy e tekintetben közjegyző, valamely hasonló jogi tanácsadói szakma képviselője vagy konzuli tisztviselő felhívta a figyelmét a bírósággal szemben fennálló korlátlan tájékoztatási kötelezettségére.

19. A kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy az e nyilatkozat megtételére vonatkozó kötelezettség célja a bejegyzési és vizsgálati eljárás megkönnyítése a cégbíróság számára. Hozzáteszi, hogy a cégbíróság főszabály szerint korlátozások nélkül bármilyen tájékoztatást kérhet. A BZRG 53. §-ának (2) bekezdése ezt azzal az előfeltétellel egészíti ki, hogy az érintett figyelmét felhívják a bírósággal szemben fennálló korlátlan tájékoztatási kötelezettségére. Ha erre nem hívták fel a figyelmét, az érintettnek joga van arra, hogy bizonyos helyzetekben minden büntetőjogi szankciótól mentesnek vallja magát. A német jogból eredő kötelezettségek ezzel szemben nem érintik az ügyvezető által a rá alkalmazandó külföldi társasági jog alapján betöltött szervezeti pozíciót, azonban megakadályozzák az ügyvezetőt abban, hogy e társaság szerveként Németországban fióktelep bejegyzését kérje.

20. Ezenkívül az All in One Star meghatalmazott képviselője a felülvizsgálati eljárás során kijelentette, hogy a GmbHG 8. §-a (3) bekezdésének megfelelően felhívta az All in One Star ügyvezetője figyelmét a cégbírósággal szembeni korlátlan tájékoztatási kötelezettségére, mielőtt az ügyvezető a fióktelep bejegyzése iránti kérelmet benyújtotta volna. Márpedig a kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy a nyilatkozatnak személyesen a megfelelően tájékoztatott ügyvezetőtől kell származnia, és azt hatóság által hitelesített dokumentumba kell foglalni.

21. E keretek között a kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy amennyiben a HGB-nek a GmbHG 8. §-ának (3) bekezdésével összefüggésben értelmezett 13 g. §-a (2) bekezdése szerinti nyilatkozat megtételére vonatkozó kötelezettség a 2017/1132 irányelv hatálya alá tartozna, úgy az ezzel az irányelvvel ellentétes lenne. Márpedig e bíróság megjegyzi, hogy e nemzeti jogi rendelkezések elfogadása során a német jogalkotó úgy tekintette, hogy azokra nem terjed ki az akkor hatályban lévő 89/666/EGK irányelv [5] hatálya.

22. Ha a nyilatkozat tételére vonatkozó kötelezettség nem tartozik a 2017/1132 irányelv hatálya alá, felmerül az elsődleges joggal, és különösen az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikk által biztosított letelepedési szabadsággal való összeegyeztethetőségének kérdése. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság elsősorban azt a kérdést teszi fel, hogy e kötelezettség nem terjed-e túl az általa követett célkitűzés eléréséhez szükséges mértéken. Egyrészről, mivel ugyanez a kötelezettség a külföldi ügyvezetővel rendelkező külföldi társaságokra is kiterjed, nem várható el, hogy e társaságok mélyreható ismeretekkel rendelkezzenek a társaságok ügyvezetőit érintő kijelölési akadályokkal kapcsolatos német jogi rendelkezésekre vonatkozóan. E külföldi ügyvezetők számára tehát nehezen lehetséges valós tartalmú nyilatkozat megtétele. Másrészről valamely személynek az ügyvezetői tisztségre való alkalmasságát megkérdőjelező konkrét támpontok hiányában a szóban forgó kötelezettség csak a letelepedés szabadságával való esetleges visszaélések és a társaságnak a belföldi jog szerint alkalmatlan képviselői által elkövetett csalások elleni megelőző jellegű küzdelem célját szolgálja.

23. E körülmények között a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Ellentétes-e a 2017/1132 irányelv 30. cikkével az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint a másik tagállamban székhellyel rendelkező korlátolt felelősségű társaság fióktelepének a cégjegyzékbe történő bejegyzéséhez a törzstőke összegének vagy valamely hasonló tőkeértéknek a megjelölése szükséges?

[5] A valamely tagállam jogának hatálya alá tartozó meghatározott jogi formájú társaságoknak egy másik tagállamban létesített fióktelepeire vonatkozó bejelentési és közzétételi követelményeiről szóló, 1989. december 21-i tizenegyedik tanácsi irányelv (HL 1989. L 395., 36. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 100. o.).

2) a) Ellentétes-e a 2017/1132 irányelv 30. cikkével az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint másik tagállamban székhellyel rendelkező korlátolt felelősségű társaság fióktelepének a cégjegyzékbe történő bejegyzése iránti kérelem benyújtása során a társaság ügyvezetőjének nyilatkoznia kell arról, hogy személyében – bíróság vagy hatóság által elrendelt, a társaság tevékenységi körével részben vagy egészben egyező foglalkozástól eltiltás vagy kereskedelmi tevékenység gyakorlásától való eltiltás formájában vagy meghatározott bűncselekmények miatti jogerős elítélés formájában – nem áll fenn a nemzeti jog szerinti kijelölési akadály, és hogy e tekintetben közjegyző, valamely hasonló jogi tanácsadói szakma képviselője vagy konzuli tisztviselő felhívta a figyelmét a bírósággal szemben fennálló korlátlan tájékoztatási kötelezettségére?

b) A 2. kérdés a) pontjára adandó nemleges válasz esetén:

Ellentétes-e az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikkel az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint másik tagállamban székhellyel rendelkező korlátolt felelősségű társaság fióktelepének a cégjegyzékbe történő bejegyzése iránti kérelem benyújtása során a társaság ügyvezetőjének ilyen nyilatkozatot kell tennie?”

24. Írásbeli észrevételeket az All in One Star, a német kormány, valamint az Európai Bizottság nyújtott be. Ugyanezek a felek írásban a Bíróság által feltett kérdésekre is válaszoltak, mivel a Bíróság úgy döntött, hogy tárgyalás tartása nélkül határoz.

## IV. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés elemzése

25. Előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra kérdez rá, hogy ellentétes-e a 2017/1132 irányelv 30. cikkével vagy az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikkel az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint másik tagállamban székhellyel rendelkező korlátolt felelősségű társaság fióktelepének a cégjegyzékbe történő bejegyzése iránti kérelem benyújtása során az e fióktelep ügyvezetőjeként történő bejegyzését kérő személynek nyilatkoznia kell arról, hogy egyrészről személyében nem áll fenn a nemzeti jog szerinti kijelölési akadály, és másrészről, hogy e tekintetben közjegyző, valamely hasonló jogi tanácsadói szakma képviselője vagy konzuli tisztviselő felhívta a figyelmét a cégbírósággal szemben fennálló korlátlan tájékoztatási kötelezettségére.

26. Megjegyzendő, hogy ez az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés két részből áll: az első rész a német jog által előírt kötelezettségeknek a 2017/1132 irányelvre tekintettel történő értékelésére, a második rész pedig e kötelezettségeknek az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikkre tekintettel történő értékelésére vonatkozik.

27. Ebben az összefüggésben az előzetes döntéshozatal iránti kérelem megfogalmazása arra engedhet következtetni, hogy a második kérdés második része csak akkor merül fel, ha e kérdés első részére nemleges választ kell adni. Márpedig e kérelem indokolásából kitűnik, hogy e kérdés második részét arra az esetre teszik fel, ha e kötelezettségek nem tartoznak a 2017/1132 irányelv hatálya alá. A valamely irányelv hatálya alá tartozó kérdéseket szabályozó nemzeti rendelkezéseket ugyanis az adott irányelvre tekintettel kell vizsgálni, a valamely irányelv hatálya alá nem tartozó kérdéseket szabályozó e rendelkezéseket pedig az elsődleges jogra tekintettel. [6]

[6] Lásd: 2003. szeptember 30-i Inspire Art ítélet (C-167/01, EU:C:2003:512, 73. pont).

28. A fentiekre figyelemmel először megvizsgálom az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés elfogadhatóságát (A. szakasz), majd pedig a kérdést előterjesztő bíróság által meghatározott sorrendben megvizsgálom e kérdés két részét (B. és C. szakasz).

## *A. Az elfogadhatóságról*

29. Noha a felek nem kérdőjelezték meg az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések elfogadhatóságát, számomra az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdést illetően célszerűnek tűnik ezen aspektus vizsgálata.

30. E második kérdés megfogalmazásából levezethető, hogy ez a kérdés két kötelezettségre – és az e kötelezettségek teljesítése érdekében teendő két nyilatkozatra – vonatkozik, amelyek akkor érvényesülnek, amikor egy adott tagállambeli társaság egy másik tagállamban fióktelepet kíván létrehozni. Az első kötelezettség abban áll, hogy nyilatkozni kell arról, hogy e társaság ügyvezetőjének személyében nem áll fenn a német jog szerinti kijelölési akadály, a második kötelezettség alapján pedig arról kell nyilatkozni, hogy e tekintetben közjegyző, valamely hasonló jogi tanácsadói szakma képviselője vagy konzuli tisztviselő felhívta az ügyvezető figyelmét a cégbírósággal szemben fennálló korlátlan tájékoztatási kötelezettségére.

31. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásából kitűnik, hogy a fióktelep bejegyzése iránti kérelemben az All in One Star ügyvezetője nyilatkozott arról, hogy vonatkozásában a kijelölés egyik jogi akadálya sem áll fenn. Nem nyilatkozott viszont arról, hogy felhívták volna a figyelmét a cégbírósággal szemben fennálló korlátlan tájékoztatási kötelezettségére.

32. A második kérdés elfogadhatósága ennélfogva kétséges lehet, amennyiben az az első kötelezettségre vonatkozik. Ugyanakkor a nemzeti jog értelmezése nélkül nem állapítható meg, hogy a második kötelezettségre vonatkozó nyilatkozat hiányában úgy tekinthető-e, hogy az alapeljárásban az első kötelezettségnek megfelelően eleget tettek.

33. Mindenesetre a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából következik, hogy kizárólag az ügyben eljáró és a meghozandó bírósági határozatért felelősséggel tartozó nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik annak megítélése, hogy – tekintettel az ügy sajátosságaira – az ítélet meghozatalához szükség van-e az előzetes döntéshozatalra, valamint hogy relevánsak-e a Bíróságnak feltett kérdései.[7] Ezért javaslatom szerint a második kérdés elfogadható.

## *B. A nemzeti szabályozás a 2017/1132 irányelvre tekintettel*

34. Második kérdésének első részével a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megállapítani, hogy a 2017/1132 irányelvvel ellentétes-e a két kötelezettség, amelyek akkor alkalmazandók, amikor valamely más tagállambeli társaság Németországban kíván fióktelepet létrehozni. Amint azt a jelen indítvány 27. pontjában kifejtettem, e kötelezettségeknek a 2017/1132 irányelvre tekintettel történő értékeléséhez először meg kell határozni, hogy e kötelezettségek ezen irányelv hatálya alá tartoznak-e. Ebben az összefüggésben még a 2017/1132 irányelv tárgyi hatályának vizsgálata előtt meg kell határozni, hogy ez az irányelv időbeli hatálya folytán alkalmazandó-e az alapeljárásra.

[7] 2020. július 9-i Raiffeisen Bank és BRD Groupe Societé Générale ítélet (C-698/18 és C-699/18, EU:C:2020:537, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

*1. Az időbeli hatályról*

35. A kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy a felperest 2013-ban jegyezték be az Egyesült Királyságban, és 2014-ben kérte fióktelepnek a német cégjegyzékbe történő bejegyzését. E bíróság megjegyzi, hogy a jogorvoslati eljárást a 2017/1132 irányelv 2017. július 20-án történő hatálybalépése [8] előtt indították. A kérdést előterjesztő bíróság közli, hogy a felülvizsgálati eljárásban ugyanakkor az ítélete kihirdetésekor hatályos jogot, konkrétan a 2017/1132 irányelvet átültető nemzeti rendelkezéseket kell alkalmaznia.

36. E gondolatmenetet követve a felperes és a német kormány – a kérdést előterjesztő bírósághoz hasonlóan – a Bíróság által feltett kérdésre válaszul jelzi, hogy a német ítélkezési gyakorlat szerint egy, az alapeljáráshoz hasonló eljárás keretében a felülvizsgálat tárgyában határozó ítélet kihirdetése napján hatályos szabályrendszert kell alkalmazni.

37. Kétségtelen, hogy a Bíróság az I. G. I. ítéletben [9] úgy ítélte meg, hogy mivel az alapügy teljes tényállása a 2017/1132 irányelv hatálybalépésének időpontját megelőzően következett be, az adott esetben a korábbi irányelv volt alkalmazandó. A Bíróság hasonló megállapítást tett a Miravitlles Ciurana és társai ítéletben. [10] E megállapítások alapján azt lehet gondolni, hogy a 2017/1132 irányelv az alapeljárásban sem alkalmazandó.

38. Megjegyzendő mindazonáltal elsősorban, hogy a fent említett két ítéletben a keresetindítást megelőzően bekövetkezett eseményekre alkalmazandó szabályrendszerről volt szó. [11] Márpedig a jelen ügyben a fióktelep bejegyzésére alkalmazandó szabályrendszerről van szó, és az alapeljárás tárgyát is az e bejegyzés során alkalmazott feltételek képezik. E körülmények között, a kérdést előterjesztő bíróság és a felek által a német jogban a felülvizsgálati eljárásban alkalmazandó szabályrendszert illetően szolgáltatott pontosításokra figyelemmel a második kérdést a 2017/1132 irányelv szempontjából fogom vizsgálni.

39. Másodsorban, amint azt a 2017/1132 irányelv (1) preambulumbekezdése kimondja, ez az irányelv a társasági jogi irányelvek kodifikációját jelenti. E kodifikáció többek között azzal a hatással jár, hogy a 89/666 irányelv 2. cikkét – tartalmának módosítása nélkül – a 2017/1132 irányelv 30. cikkével váltja fel. A 2017/1132 irányelv 166. cikke rögzíti, hogy a 89/666 irányelv hatályon kívül helyezése nem érinti a társasági jogi irányelvek átültetésére vonatkozó tagállami kötelezettségeket. E rendelkezés jelzi továbbá, hogy a hatályon kívül helyezett irányelvekre történő hivatkozásokat a 2017/1132 irányelvre való hivatkozásnak kell tekinteni.

40. Végül harmadsorban, a 2017/1132 irányelvnek az alapeljárásra való időbeli alkalmazhatóságára vonatkozó megállapítást nem kérdőjelezi meg az, hogy ezt az irányelvet időközben a 2019/1151 irányelv több ponton módosította, és e módosításokra a felek a 2017/1132 irányelv keretében alkalmazandó szabályrendszer tartalmának meghatározása érdekében hivatkoznak. A német kormány ebben az összefüggésben kifejti, hogy a német jogban a 2017/1132 irányelvbe az (EU) 2019/1151 [12] irányelvvel beiktatott módosításoknak az

8 Lásd a 2017/1132 irányelv 167. cikkét.

9 Lásd: 2020. január 30-i ítélet (C-394/18, EU:C:2020:56, 38. pont).

10 Lásd: 2017. december 14-i ítélet (C-243/16, EU:C:2017:969, 3. és 9. pont).

11 A 2020. január 30-i I. G. I. ítélet (C-394/18, EU:C:2020:56, 38. pont) ugyanis egy szétválási okirat ellen irányuló *actio paulianára*, míg a 2017. december 14-i Miravitlles Ciurana és társai ítélet (C-243/16, EU:C:2017:969, 3. és 9. pont) egy bérkövetelésen alapuló, felelősség megállapítása iránti keresetre vonatkozott.

12 Az (EU) 2017/1132 irányelvnek a digitális eszközök és folyamatok társasági jog terén történő használata tekintetében történő módosításáról szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1151 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2019. L 186., 80. o.).

alapeljárásra történő alkalmazására nem kerülhet sor, mivel ez utóbbi irányelv 2. cikkében említett vonatkozó átültetési határidők még nem jártak le. Egyébiránt meg kell jegyeznem, hogy a 2017/1132 irányelvtől eltérően, amely nem érinti a tagállamoknak a korábbi irányelvek átültetésével kapcsolatos kötelezettségeit, a 2019/1151 irányelv átültetési határidőket határoz meg az általa beiktatott módosítások tekintetében.

41. Most meg kell tehát határozni, hogy a 2017/1132 irányelv tárgyi hatálya kiterjed-e az alapeljárásra.

### *2. A tárgyi hatályról*

42. A 2017/1132 irányelv 1. cikke úgy rendelkezik, hogy ez az irányelv többek között a valamely tagállam jogának hatálya alá tartozó meghatározott társasági formájú társaságoknak egy másik tagállamban létesített fióktelepeire vonatkozó közlési követelmények vonatkozásában tartalmaz rendelkezéseket.[13] E rendelkezések az irányelv I. címe III. fejezetének „A más tagállamban székhellyel rendelkező társaságok fióktelepeire irányadó közlési szabályok” címet viselő 2. szakaszában találhatók.

43. E keretek között a 2017/1132 irányelv 29. cikke (1) bekezdésének megfelelően a fióktelepre vonatkozó okiratokat és adatokat, ha a fióktelepet egy tagállamban olyan, a II. mellékletben felsorolt társasági formák valamelyikében működő társaság alapította, amelyre egy másik tagállam jogszabályai vonatkoznak, a fióktelep helye szerinti tagállam jogszabályai alapján kell közölni. A kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy a felperes mint *private company limited by shares* szerepel a 2017/1132 irányelv II. mellékletében említett egyesült királysági társaságok *(companies incorporated with limited liability)* között. Ennek következtében, amint azt a jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, a felperes fióktelepeire vonatkozó okiratok és adatok az ezen irányelv 2. szakaszának közlési szabályai alá tartoznak, az irányelv 30. cikkében foglalt szabályokat is ideértve.

44. Felmerül azonban a kérdés, hogy a német jogban előírt kötelezettségekre vonatkozó nyilatkozatok a 2017/1132 irányelv 29. és azt követő cikkeiben foglalt közlési kötelezettség alá tartozó okiratoknak vagy adatoknak minősülnek-e.

#### *a) A felek álláspontja*

45. A felperes előadja, hogy a 2017/1132 irányelv 30. cikke (1) bekezdésének e) pontja szerint azoknak a személyeknek a kijelölését, hivatali idejét és személyi adatait, akik a társaság képviseletére jogosultak, a fióktelep cégjegyzékbe történő bejegyzésekor kell közölni. A felperes ebből a rendelkezésből azt a következtetést vonja le, hogy a 2017/1132 irányelv kimerítően szabályozza az ügyvezetőkre vonatkozó személyes információkat. Ezt az értelmezést szerinte megerősíti ezen irányelv (8) preambulumbekezdése, amely szerint a közlésnek lehetővé kell tennie, hogy harmadik személyek megbizonyosodhassanak különösen a társaság nevében történő kötelezettségvállalásra feljogosított személyek adatairól.

[13] Megjegyzendő, hogy az Egyesült Királyságnak az Unióból történő kilépése legalábbis a kilépési megállapodásban meghatározott átmeneti időszak végéig nem érinti a 2017/1132 irányelv alapeljárás tekintetében fennálló alkalmazhatóságát. Ezen irányelv alkalmazásában a felperest továbbra is más tagállamban székhellyel rendelkező társaságnak kell tekinteni.

46. Ezzel szemben a német kormány szerint a 2017/1132 irányelv 30. cikke (1) bekezdése e) pontjának *a contrario* értelmezéséből az következik, hogy ez az irányelv csak a társaság képviselőjének kijelölésére, hivatali idejére és személyi adataira vonatkozik. E kormány szerint ezenkívül az arra vonatkozó nyilatkozat megtételére vonatkozó kötelezettség, hogy az ügyvezető figyelmét megfelelően felhívták a cégbírósággal szemben fennálló korlátlan tájékoztatási kötelezettségére, a cégbejegyzési eljárásnak a fióktelepek bejegyzésével kapcsolatos részére vonatkozik. E kötelezettséget egy eljárási szabály írja elő.

47. E gondolatmenetet követve a Bizottság azt állítja, hogy az ügyvezető személyes alkalmasságára vonatkozó nyilatkozat nem a fióktelep meghatározó jellemzői közlésének minősül, hanem a német társasági jog által előírt, közigazgatási és eljárási jellegű feltételnek.

*b) Értékelés*

48. Ahhoz, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés első részére hasznos választ adhassak, meg kell határozni, hogy a német jog által előírt kötelezettségek a 2017/1132 irányelv 30. cikke értelmében vett közlési kötelezettségeknek minősülnek-e, vagy – amint azt lényegében a német kormány és a Bizottság állítja – valamely társaság vagy fióktelepe létrehozására vagy bejegyzésére vonatkozó feltételeknek.

49. Ebben az összefüggésben hasznos tanulságokat lehet levonni az Inspire Art ítéletből.[14]

50. Ebből az ítéletből kitűnik egyrészről, hogy egy olyan nemzeti rendelkezés, amely előírja, hogy a fogadó állam cégjegyzékében fel kell tüntetni az egyedüli tag lakóhelyét, a 89/666 irányelv 2. cikkének hatálya alá tartozik, és következésképpen a 2017/1132 irányelv 30. cikkének hatálya alá tartozna. A Bíróság ebben az ítéletben ugyanis úgy ítélte meg, hogy a 89/666 irányelv 2. cikkével ellentétes az olyan rendelkezés, amely a más tagállam jogszabályai alapján létrehozott társaság fióktelepe számára ilyen kötelezettséget ír elő, mivel e kötelezettséget a 89/666 irányelv nem írja elő.[15] Márpedig ahhoz, hogy e kötelezettség a 89/666 irányelvvel ellentétes lehessen, e kötelezettségnek ezen irányelv tárgyi hatálya alá kell tartoznia.

51. A 89/666 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének e) pontja ugyanis előírta – mint ahogy jelenleg a 2017/1132 irányelv 30. cikke (1) bekezdésének e) pontja is előírja –, hogy a közlési kötelezettség kiterjed azoknak a személyeknek a kijelölésére, hivatali idejére és *személyi adataira* vonatkozó okiratokra és adatokra, akik a társaság képviseletére jogosultak harmadik személyekkel szemben és bírósági eljárásokban. Ebben az összefüggésben a 2017/1132 irányelv (8) és (16) preambulumbekezdése szerint a közlési kötelezettség célja azon harmadik személyek védelme, akik fióktelepen keresztül kerülnek a társasággal kapcsolatba. A társaság képviselője lakóhelyének ismerete főszabály szerint nem szolgálja e harmadik személyek védelmét. E körülmények között a képviselő lakóhelyének közlése, noha az a képviselőre vonatkozik, és közlési kötelezettségként a 89/666 irányelv és a 2017/1132 irányelv hatálya alá tartozik, önmagában véve nem teszi lehetővé e képviselő azonosítását. E közlés következésképpen nem tekinthető az ezen irányelvek értelmében vett „személyi adatok” közlésének.

[14] 2003. szeptember 30-i ítélet (C-167/01, EU:C:2003:512).

[15] 2003. szeptember 30-i Inspire Art ítélet (C-167/01, EU:C:2003:512, 65. és 73. pont).

52. Másrészről az Inspire Art ítéletből [16] következik, hogy a 89/666 irányelv ezzel szemben nem alkalmazandó az olyan nemzeti rendelkezésekre, amelyek egy fióktelep valamely fogadó tagállamban történő létesítését az e tagállamban a társaságok alapítására vonatkozóan előírt bizonyos szabályokhoz kötik. Ugyanez vonatkozik a 2017/1132 irányelvre.

53. Az Inspire Art ítéletből [17] leszűrt tanulságokat a jelen esetre alkalmazva kétségessé válik, hogy a valamely társaság képviselőjének eltiltását megalapozó körülményekkel kapcsolatos nyilatkozat megtételére vonatkozó kötelezettség közlési kötelezettségnek tekinthető. A GmbHG 6. §-ának (2) bekezdéséből kitűnik ugyanis, hogy e nyilatkozat olyan körülményekre vonatkozik, amelyek – főképp a társaságok Németországban történő alapítása során – mindenekelőtt a társaság ügyvezetőjeként való bejegyezhetőségre való személyes alkalmasságot határozzák meg. Ezenkívül, ami az arra vonatkozó nyilatkozatot illeti, hogy e tekintetben közjegyző, valamely hasonló jogi tanácsadói szakma képviselője vagy konzuli tisztviselő felhívta az ügyvezető figyelmét a bírósággal szemben fennálló korlátlan tájékoztatási kötelezettségére, a kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy e nyilatkozat hiányában „nem kerülhet sor a cégjegyzékbe történő bejegyzésre”. Bizonyos körülmények között ez utóbbi nyilatkozat megtétele a feltétele annak is, hogy az ügyvezetőre büntetőjogi szankciókat lehessen kiszabni. Következésképpen az, hogy az ügyvezetőt e két nyilatkozat megtételére kötelezik, nem azzal hasonlítható össze, hogy a fióktelep valamely fogadó tagállamban történő létesítését közlési kötelezettségekhez kötik, hanem azzal, hogy e létesítést az e tagállamban a társaságok alapítására vonatkozóan előírt bizonyos szabályokhoz kötik.

54. Egyébiránt azt, hogy a személyes alkalmassághoz kapcsolódó körülményekre vonatkozó nyilatkozatok eleve nem tartoznak a 2017/1132 irányelv tárgyának körébe, a 2019/1151 irányelv is megerősíti.

55. Amint arra a német kormány rámutatott, a 2019/1151 irányelv az „eltiltott igazgatókra” vonatkozó rendelkezéseket iktatott be a 2017/1132 irányelvbe. A Bizottság különösen a 2019/1151 irányelvvel módosított 2017/1132 irányelv 13i. cikkének (2) bekezdésére hivatkozik, amely úgy rendelkezik, hogy „[a] tagállamok előírhatják, hogy az igazgatói tisztségre pályázó személyek nyilatkozzanak arról, hogy van-e tudomásuk olyan körülményről, amely eltiltáshoz vezethet az érintett tagállamban”, valamint hogy „[a] tagállamok megtagadhatják egy olyan személynek egy társaság igazgatójaként való kinevezését, aki jelenleg egy másik tagállamban az igazgatói tevékenység gyakorlásától való eltiltás hatálya alatt áll”.

56. Ebben az összefüggésben a 2017/1132 irányelv tárgyát meghatározó 1. cikkének [18] a 2019/1151 irányelvvel történő egyetlen módosítását azon szövegrész beiktatása jelenti, amely szerint az irányelv „a társaságok online alapítására, a fióktelepek online bejegyzésére, valamint az okiratok és adatok online benyújtására vonatkozó szabályok” vonatkozásában is tartalmaz rendelkezéseket. Ebből az a következtetés vonható le, hogy az igazgatói tisztségre pályázóknak a társaságok ügyvezetőit érintő kijelölési akadályokra vonatkozó, a 2019/1151 irányelvvel módosított 2017/1132 irányelv 13i. cikkében említett nyilatkozataival kapcsolatos nemzeti rendelkezések az uniós jogalkotó megítélése szerint a társaságok alapítására vagy a fióktelepek bejegyzésére vonatkozó szabályoknak minősülnek. E jogalkotó szerint az ilyen rendelkezések ezzel szemben nem – a 2017/1132 irányelv 1. cikkének eredeti megfogalmazását átvéve – „a valamely tagállam jogának hatálya alá tartozó meghatározott társasági formájú társaságoknak egy másik tagállamban létesített fióktelepeire vonatkozó közlési követelmények[re]” vonatkoznak.

[16] 2003. szeptember 30-i ítélet (C-167/01, EU:C:2003:512, 65., 73., 101. és 105. pont).

[17] 2003. szeptember 30-i ítélet (C-167/01, EU:C:2003:512).

[18] Lásd a jelen indítvány 42. pontját.

57. Úgy kell tehát tekinteni, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésben említett kötelezettségek nem tartoznak a 2017/1132 irányelv tárgyi hatálya alá. A jelen indítvány fenti 27. pontjában kifejtett megfontolásokra figyelemmel most azt kell megvizsgálni, hogy e kötelezettségek megfelelnek-e az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikknek.

### *C. A nemzeti szabályozás a letelepedés szabadságára tekintettel*

58. Maga a kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy a valamely másik tagállamban fióktelepet létesíteni kívánó, más tagállambeli társaság ügyvezetője számára a német jog értelmében előírt kötelezettségek a letelepedés szabadsága korlátozásának minősülnek.

59. E tekintetben, amint azt a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, azon nemzeti intézkedéseknek, amelyek alkalmasak arra, hogy akadályozzák vagy kevésbé vonzóvá tegyék az elsődleges jog által biztosított alapvető szabadságok gyakorlását, négy feltételnek kell eleget tenniük ahhoz, hogy összhangban álljanak az elsődleges joggal. Ezeket az intézkedéseket elsősorban megkülönböztetésmentesen kell alkalmazni, azoknak másodsorban közérdeken alapuló nyomós okkal igazolhatónak kell lenniük, harmadsorban alkalmasnak kell lenniük az általuk kitűzött cél elérésére, és negyedsorban nem léphetik túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket. [19]

60. A kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy a német jogalkotó szerint az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésben említett nyilatkozatokra vonatkozó kötelezettségeket az üzleti életnek a társaságok alkalmatlan képviselőivel szembeni védelmének feltétlen szükségessége igazolja. A cél annak megakadályozása, hogy a német jog szerint alkalmatlan személyek külföldi társaság képviselőjeként Németországban fióktelepet jegyeztessenek be, megkerülve így a társaságok ügyvezetőire vonatkozó, e tagállamban hatályos kijelölési akadályokat. A kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy véleménye szerint e kötelezettségek nyomós közérdeket szolgálnak, nevezetesen a hitelezők védelmét és a tisztességes kereskedelmi gyakorlatoknak a társaság alkalmatlan képviselőivel szembeni védelmét.

61. A kérdést előterjesztő bíróság ugyanakkor úgy véli, hogy a szóban forgó kötelezettségek túllépheti az említett célok eléréséhez szükséges mértéket, mivel a külföldi társaságok ügyvezetőit büntetőjogi szankcióval biztosított nyilatkozattételi kötelezettségnek vetik alá. Márpedig a külföldi ügyvezetőktől nem követelhető meg, hogy a kijelölésük akadályaira alkalmazandó belső jogra vonatkozó mélyreható ismeretekkel rendelkezzenek.

62. Ezenkívül az ilyen követelmények előírásának célja kizárólag annak megelőző jelleggel történő biztosítása, hogy fióktelep létesítése útján ne játsszák ki a német jogból eredő kijelölési akadályokat. Ekképpen a letelepedés szabadságával való visszaélések és a társaságnak a belföldi jog szerint alkalmatlan képviselői által elkövetett csalások megelőzéséről van szó. Márpedig ez a Centros ítéletre [20] tekintettel nem igazolhatja a fióktelep bejegyzésének megtagadását.

[19] 2003. szeptember 30-i Inspire Art ítélet (C-167/01, EU:C:2003:512, 133. pont).

[20] 1999. március 9-i Centros ítélet (C-212/97, EU:C:1999:126, 38. pont).

*1. A felek álláspontja*

63. Valamennyi fél elismeri, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésben említett kötelezettségek az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikkre tekintettel a letelepedés szabadsága korlátozásának minősülnek, így a felperes is, abban az esetben, ha e kötelezettségek nem tartoznak a 2017/1132 irányelv hatálya alá.

64. A felperes egyetért a kérdést előterjesztő bíróság álláspontjával és úgy ítéli meg, hogy a jelen ügyben a letelepedés szabadságának olyan korlátozásáról van szó, amely túllépi a célkitűzései eléréséhez szükséges mértéket. Ezt a gondolatmenetet követve a Bizottság előadja, hogy a szóban forgó nyilatkozatokat annak ellenére követelik meg, hogy az ügyvezetőt egy másik tagállamban szabályszerű módon már ügyvezetővé jelölték ki. Ennek az ügyvezetőnek tehát másodszor kell az ügyvezetői tisztségre való alkalmasságára vonatkozó igazolásokat szolgáltatnia. Ez sérti az arányosság elvét, amelynek célja többek között az alakiságok megkettőzésének, vagyis a más tagállamban már teljesített alakiságok ismételt elvégzésének elkerülése.

65. A német kormány ezzel szemben előadja, hogy a szóban forgó kötelezettség nem ellentétes az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikkel, mivel azt közérdeken alapuló nyomós ok, tudniillik a tisztességes kereskedelmi gyakorlatok védelmére vonatkozó ok igazolja. A szóban forgó kötelezettség ugyanis hátrányos megkülönböztetéstől mentes, megfelelően lehetővé teszi a követett célkitűzés elérését, továbbá arányos. A német cégbíróságnak az esetlegesen fennálló kijelölési akadályokkal kapcsolatos saját kutatásai nem biztosítják ugyanilyen megfelelően e célkitűzés elérését. Az ilyen kutatásokra csak a tagállami nyilvántartások közötti automatikus információcsere már meglévő rendszerének létezése esetén van lehetőség, ezt a rendszert pedig először csak a 2017/1132 irányelvnek a 2019/1151 irányelvvel beiktatott 13i. cikke hozta létre. A GmbHG 8. cikke szerinti nyilatkozat megtételére vonatkozó kötelezettség egyébiránt megfelelő, mivel megelőző jelleggel annak biztosítására irányul, hogy a nemzeti alkalmatlansági okokat ne kerüljék meg más tagállamban letelepedett társaságok fióktelepeinek létesítése révén.

*2. Értékelés*

*a) A társaságok ügyvezetőire vonatkozó kijelölési akadályoknak a más tagállamokban letelepedett társaságok fióktelepeire történő alkalmazása*

66. Előzetesen meg kell jegyezni, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésben említett kötelezettségeket megelőző és általános jelleggel a valamely másik tagállam jogának megfelelően már létrehozott társaságokra és az ilyen társaságok ügyvezetőire alkalmazzák, még ha ez utóbbiak e társaságok ügyvezetőjeként a letelepedés szerinti tagállamukban bejegyzésre is kerültek. E kötelezettségeknek a más tagállamokban letelepedett társaságok ügyvezetőire történő alkalmazása tehát azon az előfeltételezésen alapul, hogy a társaságok ügyvezetőire vonatkozó, a német jogban előírt kijelölési akadályok alkalmazandók ezekre az ügyvezetőkre. [21]

[21] Ezt a gondolatmenetet követve a Bizottság a Bíróság által feltett kérdésre válaszolva jelezte, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésben említett kötelezettségek azzal a hatással járnak, hogy az igazgatók eltiltására vonatkozó német jogot alkalmazandóvá teszik a más tagállamokban bejegyzett és Németországban fióktelepet létesíteni kívánó társaságok igazgatóira. Ezenkívül a német kormány a jogalkotási eljárás során keletkezett dokumentumokra hivatkozva jelzi, hogy „az egyetlen cél annak megakadályozása, hogy azok a személyek, akik a német jog alapján alkalmatlannak minősülnének – például akik nem lehetnének korlátolt felelősségű társaság ügyvezetői – külföldi társaság képviselőjeként Németországban fióktelepet tudjanak bejegyeztetni”.

67. A jelen indítvány 56. pontjában kifejtett megfontolásokra figyelemmel az uniós jogalkotó számára az ilyen akadályok a társaságok alapítására vagy esetleg fióktelepeik bejegyzésére vonatkozó feltételekhez kapcsolódnak.

68. Az EUMSZ 54. cikkben említett társaságok jogosultak arra, hogy tevékenységüket – többek között fióktelep útján – valamely más tagállamban folytassák, és e társaságok számára a létesítő okirat szerinti székhelyük, központi ügyvezetésük vagy üzleti tevékenységük fő helye szolgál a valamely tagállam jogrendjéhez való tartozás meghatározására.[22] A letelepedés szabadsága e társaságok számára magában foglalja többek között a jogot az említett társaságok alapítására és irányítására, a letelepedés szerinti tagállam joga által a saját társaságaira előírt feltételek szerint. E tekintetben megjegyzendő, hogy a társaságok ügyvezetőire vonatkozó, a német jogban előírt kijelölési akadályok alkalmazása nem azon a megfontoláson látszik alapulni, hogy egy Németországban található fióktelep azt vonja maga után, hogy valamely társaság teljes mértékben e tagállam jogrendjéhez kapcsolódik.[23]

69. E körülmények között kétségkívül igaz, hogy az, hogy egy fióktelep bejegyzését olyan további feltételekhez kötik, amelyek a társaság letelepedése szerinti tagállam jogától, amelyhez e társaság kapcsolódik, eltérő tagállami jogban ezeket az akadályokat támasztják, nem egyenlő e letelepedési szabadság tagadásával.[24] Ez a körülmény azonban a bejegyzést legalábbis megnehezíti, tehát a letelepedés szabadsága korlátozásának minősül.[25]

70. Az is igaz, hogy a szóban forgó feltételek nem magára a társaságra, hanem közvetlenül a társaság ügyvezetőjének személyes alkalmasságára vonatkoznak. Az említett feltételeknek való meg nem felelés mindazonáltal ahhoz vezet, hogy megtagadják e társaság fióktelepének bejegyzését. Úgy tekintendő tehát, hogy a társaságok ügyvezetőit érintő, a német jog szerinti kijelölési akadályokat nem a társaságok tulajdonképpeni tevékenysége keretében alkalmazzák, hanem ezek az akadályok ezzel szemben a társaság létrehozására vagy a későbbi, másik tagállamban való letelepedésére vonatkoznak.[26]

71. A Bíróság egyébiránt a Segers ítéletben[27] úgy ítélte meg, hogy egy igazgató szociális védelmével kapcsolatos, az általa irányított társaság székhelyének helyétől függő hátrányos megkülönböztetés közvetett módon korlátozza a más tagállambeli társaságok ahhoz való

[22] Lásd: 2003. szeptember 30-i Inspire Art ítélet (C-167/01, EU:C:2003:512, 97. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[23] A kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésben említett kötelezettségek kiterjednek az „olyan külföldi társaság[ok]ra is, amelyeket külföldön külföldi vezetőkkel alapítanak, és amelyek ott tényleges központi ügyvezetési helyet tartanak fenn". E kérdéskörről lásd: Avout, L., „L'entreprise et les conflits internationaux de lois", *Recueil des Cours de l'Académie de la Haye*, 2019, 397. kötet, 264. o.

[24] Lásd *a contrario*, egy tagállam ahhoz való jogát illetően, hogy amennyiben egy másik tagállam jogszabályai alapján létrehozott és alapító okirat szerinti székhelyével ez utóbbi tagállamban rendelkező társaság tényleges székhelyét ezen első tagállamba helyezi át, e társaságtól megtagadja a jogképességet: 2002. november 5-i Überseering ítélet (C-208/00, EU:C:2002:632, 93. pont). Lásd még analógia útján: a McCarthy és társai ügyre vonatkozó indítványom (C-202/13, EU:C:2014:345, 138. és 139. pont).

[25] Lásd ebben az értelemben, a más tagállamban letelepedett társaságok fióktelepei tekintetében a kijelölési akadályok alkalmazását illetően: Ebke, W. F., „The »Real Seat« Doctrine in the Conflict of Corporate Laws", *The International Lawyer*, 2002, 36. kötet, 1031. o., 112. lábjegyzet; Gerner-Beuerle, C., Mucciarelli, F., Schuster, E., Siems, M., „Study on the Law Applicable to Companies. Final Report", *Publications Office in the European Union*, 2016, Luxembourg, 139. o.; Sørensen, K. E., „Branches of Companies in the EU: Balancing the Eleventh Company Law Directive, National Company Law and the Right of Establishment", *European Company and Financial Law Review*, 2014, 11(1) kötet, 83. o.; és Tridimas, T., „Abuse of Rights in the EU Law: Some Reflections with Particular Reference to Financial Law", de la Feria, R., Vogenauer, S. (szerk.), *Prohibition of Abuse of Law: A New General Principle of EU Law*? Oxford – Portland, Hart Publishing, 2011, 178. o.

[26] Lásd *a contrario*: 2015. december 10-i Kornhaas ítélet (C-594/14, EU:C:2015:806, 28. pont). Ebben az ítéletben a Bíróság úgy ítélte meg, hogy nem érintheti a letelepedés szabadságát egy olyan nemzeti rendelkezés, amely egyáltalán nem vonatkozik valamely társaságnak meghatározott tagállamban való létrehozására, sem a későbbi, másik tagállamban való letelepedésére, ezzel szemben e társaság tevékenysége keretében alkalmazandó.

[27] 1986. július 10-i ítélet (79/85, EU:C:1986:308, 15. pont).

szabadságát, hogy képviselet, fióktelep vagy leányvállalat útján az érintett tagállamban letelepedjenek. *A fortiori*, a társaságok ügyvezetőinek kijelölésével szemben akadályokat támasztó további feltételek alkalmazása szintén korlátozza ezt a szabadságot.

72. Ebben az összefüggésben egy tagállam, amelyben fióktelep bejegyzését kérik, tehet intézkedéseket annak megakadályozása érdekében, hogy bizonyos állampolgárai a Szerződés alapján biztosított lehetőségekkel visszaélve megpróbálják a nemzeti jogszabályainak alkalmazása alól kivonni magukat.[28] Azt kell tehát meghatározni, hogy erre a célkitűzésre tekintettel igazolható-e a társaságok ügyvezetőit érintő, ilyen tagállamban hatályban lévő kijelölési akadályoknak a más tagállamban letelepedett társaságok fióktelepei tekintetében történő alkalmazása.

*b) A letelepedés szabadságával való visszaélés elleni küzdelemről*

73. A Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a „joggal való visszaélés” fogalma az uniós jog önálló fogalma, amely szerint „a visszaélésszerű magatartás megállapításához egyrészt olyan objektív körülmények fennállása szükséges, melyek következtében [az uniós] szabályok formális betartása ellenére sem valósult meg e szabályok célja. Másrészt szükséges egy szubjektív elem, méghozzá [az uniós] szabályokban előírt jogosultság megszerzésére irányuló szándék fennállása azáltal, hogy mesterséges módon teremtik meg a jogosultság megszerzéséhez szükséges feltételeket”.[29]

74. Azon uniós jogi rendelkezésekkel követett célkitűzések figyelembevételével összefüggésben, amelyekből a jogalanyok visszaélésszerűen vagy csalárd módon nem szerezhetnek előnyt, a Bíróság a Centros ítéletben[30] azon nemzeti jogszabályok körében, amelyeknek megkerülésére a felek törekedtek, különbséget látszott tenni egyrészről a társaságok létrehozására vonatkozó szabályok, és másrészről a bizonyos szakmai tevékenységek gyakorlására vonatkozó szabályok között. A Bíróság e tekintetben úgy ítélte meg, hogy a szóban forgó nemzeti rendelkezések pontosan ebbe az első kategóriába tartoztak, és alkalmazásuk az adott ügy körülményei között nem volt igazolható a letelepedés szabadságával való visszaélés elleni küzdelem alapján. A jogtudomány ebből azt a következtetést vonta le, hogy könnyebb lehet azokban az esetekben visszaélésre hivatkozni, amelyekben a szándék a bizonyos szakmai tevékenységek gyakorlására vonatkozó szabályok alkalmazásának elkerülésére irányul.[31]

75. A társaságok ügyvezetőit érintő, a német jogban előírt kijelölési akadályok mindazonáltal a fióktelep útján folytatott minden szakmai tevékenységre kiterjednek, és a 2019/1151 irányelvvel beiktatott fejleményekre tekintettel a társaságok alapítására vagy a fióktelepek bejegyzésére vonatkozó szabályokhoz kapcsolódnak.[32]

[28] Lásd ebben az értelemben: 2017. október 25-i Polbud – Wykonawstwo ítélet (C-106/16, EU:C:2017:804, 39. pont).

[29] Lásd: 2000. december 14-i Emsland-Stärke ítélet (C-110/99, EU:C:2000:695, 52. és 53. pont).

[30] Lásd: 1999. március 9-i Centros ítélet (C-212/97, EU:C:1999:126, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[31] Lásd ebben az értelemben: Sørensen, K. E., „The fight against letterbox companies in the internal market”, *Common Market Law Review*, 2015, 25(1) kötet, 92. o., és Munari, F., Terrile, P., „The Centros case and the rise of an EC market for corporate law”, in: Ferrarini, G., Hopt, K. J., Wymeersch, E. (szerk.), *Capitalmarket in the Age of the Euro*: *Cross-Border Transactions, Listed Companies and Regulation*, Kluwer Law International, Hága – London – New York, 2002, 47. o.

[32] Lásd a jelen indítvány 56. pontját.

76. Egyebekben az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy visszaélés vagy csalás fennállását nem lehet szisztematikus és általánosított módon feltételezni. A letelepedés szabadsága által biztosított kedvezményeknek valamely visszaélésszerű vagy csalárd magatartás miatt történő megtagadására esetről esetre kerülhet sor. [33]

77. Ebben a kontextusban egyetlen objektív vagy szubjektív elem sem enged arra következtetni, hogy egy fióktelep cégjegyzékbe történő bejegyzésének kérése az alapeljárásban visszaélésszerű vagy csalárd magatartásnak minősülne. Ezenkívül a kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy nem biztos, hogy a jelen esetben az ügyvezető vonatkozásában a német jog szerinti kijelölési akadály áll fenn, és semmi nem utal arra, hogy ilyen eltiltás állna fenn. A letelepedés szabadságával való visszaélés elleni küzdelem alapján a társaságok ügyvezetőit érintő, a német jogban előírt kijelölési akadályok, valamint az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésben említett kötelezettségek megelőző és általános jellegű alkalmazása tehát azon az előfeltételezésen látszik alapulni, hogy fióktelep Németországban történő bejegyzésére minden esetben az ilyen akadályok elkerülése érdekében kerül sor. Márpedig az előző pontban szereplő megfontolásokra tekintettel ennek alapján sem e feltételek alkalmazása, sem e kötelezettségek alkalmazása nem tekinthető az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikkel összhangban állónak.

78. A német kormány a teljesség kedvéért előadja, hogy a 2019/1151 irányelvvel az eltiltott igazgatók tekintetében beiktatott fejlemények [34] azt mutatják, hogy a tagállamok ezen irányelv alapján továbbra is jogosultak ők maguk meghatározni a társaságok képviselőitől megkövetelt személyes alkalmasságot. E kormány szerint semmi nem indokolja, hogy a tagállamok ne vehessék igénybe a visszaélések megelőző jellegű ellenőrzésének eszközét.

79. Ezen – az alapeljárásban nem alkalmazandó – fejlemények ugyanakkor nem teszik kétségessé a jelen indítvány előző pontjaiban szereplő megállapításokat.

80. Kétségtelen, hogy a 2019/1151 irányelv (3) preambulumbekezdése kimondja, hogy ezen irányelv célja a visszaélések és a csalás elleni szükséges védintézkedések biztosítása. E keretek között ezen irányelv (23) preambulumbekezdése lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy elutasítsák valamely személy kinevezését a társaság igazgatójaként, figyelembe véve nemcsak a szóban forgó személy saját területükön tanúsított korábbi magatartását, hanem – ha a nemzeti jog ekként rendelkezik – a más tagállamok által szolgáltatott adatokat is. A (24) preambulumbekezdés ugyanebben az értelemben jelzi, hogy a társaságokkal vagy a fióktelepekkel kapcsolatban álló összes személy védelmének és a csalárd vagy egyéb visszaélésszerű magatartás megelőzésének biztosítása érdekében a tagállamok illetékes hatóságainak lehetősége kell legyen arra, hogy ellenőrizhessék, hogy az igazgatóvá kinevezendő személyt nem tiltották-e el az igazgatói feladatok ellátásától.

[33] Lásd ebben az értelemben: 1999. március 9-i Centros ítélet (C-212/97, EU:C:1999:126, 25. pont). Lásd még: Tridimas, T., „Abuse of Rights in the EU Law: Some Reflections with Particular Reference to Financial Law", de la Feria, R., Vogenauer, S. (szerk.), *Prohibition of Abuse of Law: A New General Principle of EU Law*?, Oxford – Portland, Hart Publishing, 2011, 178. o.

[34] A 2019/1151 irányelvvel módosított 2017/1132 irányelv 13i. cikke szerint az „igazgatók" közé tartoznak legalább az utóbbi irányelv 14. cikke d) pontjának i. alpontjában említett személyek, vagyis azon személyek, akik jogszabályok értelmében létrehozott szervként, illetve bármely ilyen szerv tagjaiként jogosultak a társaság képviseletére harmadik személyekkel szemben és peres eljárásokban. E tekintetben a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által használt terminológia szerint a „társaság ügyvezetője" valójában e társaság törvényes képviselője. Az előbbi tehát a fent hivatkozott rendelkezések értelmében „igazgatónak" tekinthető.

81. A 2019/1151 irányelv tervezetének indokolása[35] szerint az ezen irányelvvel módosított 2017/1132 irányelv 13i. cikke jogi keretet biztosít a tagállamok számára arra, hogy a többi tagállamtól az eltiltott igazgatókra vonatkozó tájékoztatást kérjenek. E rendelkezés lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy egyeztessenek a többi tagállammal, ellenőrizendő, hogy egy olyan személyt, aki valamely vállalkozás igazgatójaként be kívánja jegyeztetni magát, egy másik tagállamban, az adott tagállam nemzeti joga alapján eltiltottak-e az igazgatói tevékenység gyakorlásától.

82. Márpedig a 2019/1151 irányelv azon az előfeltételezésen alapul, hogy e jogi keretben a másik tagállambeli társaság – az igazgatói tisztség betöltésére vonatkozó tilalom alóli kibúvás céljából történő – létrehozásában megnyilvánuló visszaélésszerű vagy csalárd magatartás szisztematikus és általánosított megelőzése megvalósítható a társaság letelepedése szerinti tagállamban. Valamely tagállam ebben az összefüggésben tagadhatja meg a 2019/1151 irányelvvel módosított 2017/1132 irányelv 13i. cikke (2) bekezdése második mondatának megfelelően egy olyan személynek egy társaság igazgatójaként való kinevezését, aki egy másik tagállamban az igazgatói tevékenység gyakorlásától való eltiltás hatálya alatt áll.

83. Ezt a megállapítást a 2019/1151 irányelvvel beiktatott más rendelkezések elemzése is alátámasztja.

84. Amint azt a Bizottság előadja, a 2019/1151 irányelvvel módosított 2017/1132 irányelv 13 g. cikke (3) bekezdése f) pontjának megfelelően a tagállamok által meghatározandó, a társaságok online alapítására vonatkozó részletes szabályok többek között az „igazgatók kinevezésének ellenőrzésére irányuló eljárások[ra]” vonatkozó szabályokat foglalnak magukban. Ezen irányelv 28a. cikke a fióktelepek online bejegyzésére vonatkozó, hasonló rendelkezéseket tartalmaz. Az említett irányelv 28a. cikkének (3) bekezdésében szereplő, azon területeket megjelölő felsorolás ugyanakkor, amelyekre vonatkozóan a tagállamoknak meg kell határozniuk az előírt részletes szabályokat, noha nagyon hasonló a 13 g. cikkben szereplő felsoroláshoz, nem hivatkozik az igazgatók kinevezésének ellenőrzésére irányuló eljárásokra.

85. Meg kell még vizsgálni, hogy a letelepedés szabadságának a társaságok ügyvezetőit érintő, a német jogban előírt kijelölési akadályok alkalmazásából eredő korlátozása igazolható-e a kérdést előterjesztő bíróság és a német kormány által hivatkozott további okokkal, tudniillik a hitelezők és a tisztességes kereskedelmi gyakorlatok védelmével.

*c) A hitelezők és a tisztességes kereskedelmi gyakorlatok védelméről*

86. Noha a hitelezők és a tisztességes kereskedelmi gyakorlatok védelme közérdeken alapuló nyomós oknak minősül,[36] az ezen ok által igazolt intézkedéseknek a jelen indítvány 59. pontjában felidézett megkülönböztetésmentesség, eredményesség és arányosság feltételeinek is meg kell felelniük.

87. Mindenekelőtt, mivel a társaságok ügyvezetőit érintő, a német jog szerinti kijelölési akadályokat a Németországban letelepedett társaságok tekintetében is alkalmazzák, semmi nem utal arra, hogy e feltételeket hátrányosan megkülönböztető módon alkalmaznák.

[35] Az (EU) 2017/1132 irányelvnek a digitális eszközök és folyamatok társasági jog terén történő használata tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre vonatkozó javaslat, COM(2018) 239 final, 15. o.

[36] Lásd: 2012. július 12-i VALE ítélet (C-378/10, EU:C:2012:440, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Lásd még ebben az értelemben: 2003. szeptember 30-i Inspire Art ítélet (C-167/01, EU:C:2003:512, 140. pont).

88. Ami a hitelezők és a tisztességes kereskedelmi gyakorlatok védelmét illeti továbbá, kétségtelen, hogy az a körülmény, hogy egy, másik tagállamban letelepedett társaság ügyvezetőjévé jogszerűen kijelölt személy a GmbHG 6. §-a (2) bekezdése második mondatának 2. és 3. pontjában, valamint harmadik mondatában említett kijelölési akadályokkal szembesül, nem szükségképpen jelenti azt, hogy e személy ne lenne jogosult – a fióktelep révén – a társaság harmadik személyekkel szemben történő képviseletére.

89. A társaságok ügyvezetőit érintő kijelölési akadályok a német jogban mindazonáltal egyrészről bíróság vagy hatóság által elrendelt, a társaság tevékenységével egyező foglalkozástól eltiltás vagy kereskedelmi tevékenység gyakorlásától való eltiltás formájában jelennek meg. Az ilyen eltiltást éppen az üzleti élet védelme érdekében rendelik el. Másrészről a társaságok ügyvezetőit érintő kijelölési akadályok között szerepelnek olyan akadályok is, amelyek bizonyos szándékos bűncselekményekért, tudniillik a fizetésképtelenséggel összefüggő, az üzleti élettel kapcsolatos információk hamis vagy pontatlan feltüntetésében álló, valamint a csalásnak minősülő bűncselekményekért való elítélés formájában jelennek meg. A kereskedelmi ügyletek tisztességes jellegének védelmére irányuló szándék körébe ténylegesen csak ezek az elítélések tartozhatnak.

90. Végül, ami az arányosságukat illeti, véleményem szerint úgy tűnik, hogy a társaságok ügyvezetőit érintő, a német jog szerinti kijelölési akadályok alkalmazása nem lépi túl az ezen akadályok alkalmazásával követett célkitűzés eléréséhez szükséges mértéket. Noha ezek az akadályok a más tagállamokban letelepedett társaságok ügyvezetőjeként jogszerűen már bejegyzett személyekre is vonatkoznak, az ilyen akadályok uniós szintű harmonizációjának hiányában semmi nem enged arra következtetni, hogy minden tagállam rendelkezik hasonló akadályokról, amely folytán a társaságok ügyvezetőit érintő, a német jog szerinti kijelölési akadályok alkalmazása az akadályok vagy az alakiságok megkettőződéséhez vezetne. Egyébiránt egy társaság létrehozásakor nem lehet előrevetíteni minden döntést, amelyet az a fióktelepei bejegyeztetését illetően hozni fog. Nem kizárt tehát, hogy a társaság letelepedése szerinti tagállam nem lesz képes teljes mértékben biztosítani az e társaság fióktelepeinek fogadó tagállamában hatályos kijelölési követelmények tiszteletben tartását. Ezenkívül ezen akadályok alkalmazása lehetővé teszi a bíróság vagy hatóság által elrendelt foglalkozástól eltiltások vagy kereskedelmi tevékenység gyakorlásától való eltiltások eredményességének az Unión belül történő biztosítását.

91. Összefoglalva tehát a letelepedési szabadság korlátozásának minősül az, hogy egy fióktelep bejegyzését a társaság letelepedése szerinti tagállam jogától eltérő tagállami jog által előírt további feltételekhez kötik, amely jog – a német joghoz hasonlóan – a társaságok ügyvezetőinek kijelölését érintő akadályokat támaszt. Márpedig e korlátozás a hitelezők és a tisztességes kereskedelmi gyakorlatok védelme alapján igazolható.

92. Most azt kell meghatározni, hogy ugyanez-e a helyzet az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésben említett kötelezettségek esetében. A társaságok ügyvezetőinek kijelölését érintő, a nemzeti jogszabályokból eredő ezen akadályok alkalmazásának az uniós joggal való összeegyeztethetősége nem jelenti azt, hogy szükségképpen ugyanez lenne a helyzet minden olyan intézkedés esetében, amely e jogszabályok alapján az ezen akadályok hiányának ellenőrzését teszi lehetővé.

*d) A szóban forgó kötelezettségeknek a hitelezők és a tisztességes kereskedelmi gyakorlatok védelme alapján történő igazolásáról*

93. Mivel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésben említett kötelezettségek ugyanolyan feltételek mellett alkalmazandók, mint a társaságok ügyvezetőit érintő, a német jogban előírt kijelölési akadályok, semmi nem enged arra következtetni, hogy e kötelezettségeket hátrányosan megkülönböztető módon alkalmazzák.

94. Ami az ilyen akadályok fennállásának hiányáról szóló nyilatkozat megtételére vonatkozó kötelezettség eredményességét illeti, e kötelezettségnek a hitelezők és a tisztességes kereskedelmi gyakorlatok védelme céljára fennálló eredményességét a 2019/1151 irányelv elismeri. A 2017/1132 irányelvnek az ezen irányelv (23) és (24) preambulumbekezdésére tekintettel értelmezett, a 2019/1151 irányelv által beiktatott 13i. cikkének (2) bekezdésében rögzíti, hogy a vállalatokkal kapcsolatba kerülő valamennyi személy védelmének biztosítása érdekében a tagállamok előírhatják, hogy „az igazgatói tisztségre pályázó személyek nyilatkozzanak arról, hogy van-e tudomásuk olyan körülményről, amely eltiltáshoz vezethet az érintett tagállamban”.

95. A társaságok ügyvezetőit érintő kijelölési akadályokra vonatkozó automatikus információcsere-rendszer hiányában úgy tűnik, hogy e kötelezettség nem lépi túl azt a mértéket, amely a hitelezők és a tisztességes kereskedelmi gyakorlatok védelmére irányuló célkitűzésnek – az érintettekre rótt túlzott terhek nélkül történő – eléréséhez szükséges. Ezenkívül úgy tűnik, hogy a fióktelep bejegyzése szerinti tagállamnak az üzleti életben fennálló megbízhatósághoz kapcsolódó akadályokat támasztó – a német jogban előírtakhoz hasonló – imperatív rendelkezéseinek ismerete nem követeli meg e jog rendkívül mélyreható tanulmányozását.

96. Noha a társaságok ügyvezetőit érintő kijelölési akadályok fennállásának hiányáról szóló nyilatkozat tételére vonatkozó kötelezettség igazolható, más a helyzet az arról szóló nyilatkozat megtételére vonatkozó kötelezettség esetén, hogy e tekintetben közjegyző, valamely hasonló jogi tanácsadói szakma képviselője vagy konzuli tisztviselő felhívta az ügyvezető figyelmét a bírósággal szemben fennálló korlátlan tájékoztatási kötelezettségére.

97. Semmi nem indokolja ugyanis, hogy ezt a nyilatkozatot szükségképpen az ügyvezetőnek kelljen megtennie, és ne tehesse meg az a személy, aki az ügyvezető figyelmét felhívta a cégbírósággal szemben fennálló korlátlan tájékoztatási kötelezettségére. Egyébiránt az említett nyilatkozat megtételére vonatkozó kötelezettség inkább a nemzeti jog büntetőjogi felelősséggel kapcsolatos szabályaiból következik. E nyilatkozat hiányában az érintett jogosult lenne arra, hogy ne nyilatkozzon bizonyos elítélésekről, és az ezen elítélések tekintetében tett hamis nyilatkozatok esetére előírt szankciók vele szemben nem lennének alkalmazhatóak. Márpedig valamely tagállam ahhoz fűződő érdeke, hogy az ügyvezetők büntetőjogi felelősségét kiterjessze a kijelölésüket érintő akadályok fennállásával kapcsolatos nyilatkozatokra, nem szükségképpen tekinthető azonosnak a hitelezők védelméhez fűződő érdekkel. Elegendő lenne, hogy az ügyvezetők főszabály szerint ne mentesüljenek az ezen elítélések feltárása alól.

98. A teljesség érdekében megjegyzem, hogy a fenti megállapítások nem érintik az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésben említett kötelezettségekhez kapcsolódó büntetőjogi szankciók uniós joggal való összeegyeztethetőségét.

## V. Végkövetkeztetés

99. A fenti megfontolások összességére tekintettel azt javaslom a Bíróságnak, hogy Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésre a következő választ adja:

1) A társasági jog egyes vonatkozásairól szóló, 2017. június 14-i (EU) 2017/1132 európai parlamenti és tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy nem tartoznak az ezen irányelv 30. cikkének értelmében vett „kötelező közlés” körébe azok a kötelezettségek, amelyek alapján egy másik tagállamban székhellyel rendelkező korlátolt felelősségű társaság fióktelepének a cégjegyzékbe történő bejegyzése iránti kérelem benyújtása során a társaság ügyvezetőjének nyilatkoznia kell arról, hogy személyében – bíróság vagy hatóság által elrendelt, a társaság tevékenységi körével részben vagy egészben egyező foglalkozástól eltiltás vagy kereskedelmi tevékenység gyakorlásától való eltiltás formájában vagy meghatározott bűncselekmények miatti jogerős elítélés formájában – nem áll fenn a nemzeti jog szerinti kijelölési akadály, és hogy e tekintetben közjegyző, valamely hasonló jogi tanácsadói szakma képviselője vagy konzuli tisztviselő felhívta a figyelmét a bírósággal szemben fennálló korlátlan tájékoztatási kötelezettségére.

2) Az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikkel nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint a más tagállamban székhellyel rendelkező korlátolt felelősségű társaság fióktelepének a cégjegyzékbe történő bejegyzése iránti kérelem benyújtása során a társaság ügyvezetőjének a vonatkozásában az ilyen kijelölési akadályok fennállásának hiányára vonatkozó nyilatkozatot kell tennie.

3) Az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikkel ellentétes viszont az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint e társaság ügyvezetőjének nyilatkoznia kell arról, hogy e tekintetben közjegyző, valamely hasonló jogi tanácsadói szakma képviselője vagy konzuli tisztviselő felhívta a figyelmét a bírósággal szemben fennálló korlátlan tájékoztatási kötelezettségére.